

OM NÅGRA SKALBAGGARS LEFNADSVANOR

AF

C. H. NERÉN.

Så snart snön på vårsidan börjar hos oss försvinna för den allt högre på fästet stigande solen, kan man, stundom med oväntad framgång, börja titta under bark, mossa, lafvar och stenar efter öfvervintrande larver och puppor, insamla gallknölar, tistelhufvuden, stjälkar af hallon och fläder, vassrör, kottar etc. och belönas med sedermera utkläckta, vanligen mer eller mindre sällsynta fjärilar och steklar m. fl. Redan den 18 februari sistl. år, som var en solvarm dag, tog jag under den lossnade barken på ett gammalt och sjukligt äppelträd ett par ljusröda, mer än tumslånga fjärillarver, hvilka inredt åt sig ovala, väl ombonade bostäder mellan barken och trädet, där de lågo krumböjda i dvala; de voro fjolårslarver af allmänna trädödaren, *Cossus ligniperda*, sådana jag ej förr påträffat, ehuru jag ej så sällan sett den 2-åriga fullvuxna larven på hösten oroligt ströfva omkring efter passande plats för sin förpuppning. Därjämte fann jag ett par *Staphylinidæ*: *Quedius fuliginosus* GRAV. och *Microssaurus xanthopus* ER. samt en vacker *Coccinella*, som jag ej förr sett. De befunno sig i ett dval-liket tillstånd, men intagna i varmt rum blefvo de snart fullt vakna och lifiga. *Coccinellan* befanns vara den för mig hittills obekanta: *Idalia obliterata* LIN. (= *M nigrum* FABR., så benämnd efter teckningen på dess halssköld), ett djur, som jag länge förgäfves spanat efter och som jag nu fann invid min bostad. GYLLENHAL säger om denna art: »hibernat sub cortice truncorum Abietis», men ehuru den lefver på detta trädslag, hade dock denna individ, en felfri ♀, tagit vinterkvarter på en apel i stället. — Den 20 sistl. april skulle jag kl. 8 f. m. afläsa föregående dygnets *maxima* och *minima* å meteorologiska stationen härstädes och fann då under den af mig upplyftade minimitermometern en långhorning, med starkt sågade antenner, påminnande om *Criocephalus rusticus* L., sitta orörlig i ett slags dvala. Temperaturen var kring fryspunkten, och nattens minimum aflästes till 2,5° C. Sedan jag närmare granskat mitt fynd, som snart var fullt lifligt, befanns det ej tillhöra Tetramererna, utan vara en Heteromer och därtill

en ganska sällsynt sådan, stående närmast fam. *Oedemeridae*, näml. *Calopus serraticornis* L. Exemplaret var en ♂, och jag trodde i början att djuret tillbragt vintern i en nära observatoriet växande åldrig *Pinus Picea*, men kort därefter, eller den 2 maj, löstes gåtan, då jag, vid rifning af ett äldre murket staket i närheten, fann ett bo med flera större och mindre ex. af samma art, däraf 2:ne honor, hvilka sutto orörliga under en halfmurken rigel å staketet, där familjen synbarligen haft sitt vinterkvarter. Hanen, som jag funnit 12 dagar förut, hade troligen lämnat boet tidigare än den öfriga familjen. Några larver har jag ej sett, men har antecknat GYLLENHALS utförliga beskrifning på den tums-långa, hvita larven, med litet och brunt hufvud samt 2:ne bak-åtböjda små, svarta hornspetsar på sista segmentet — i den händelse jag framdeles skulle få sikte på någon sådan.

Under ett besök vid det förut nämnda Helgeslätt i V. Hargs socken i början af sistl. juni månad förevisades mig några exemplar af en liten svart vifvel, som angripit bladen på en i närheten växande ung bok. Jag igenkände genast det lilla djuret såsom *Rhynchites Betule* L., ehuru jag endast sett detsamma angripa björk och al. Det unga bokträdet stod helt nära gårdens Corps de logis, nederst i en brant backslutning, beväxt med björk och barrträd och sluttande mot söder. En stor mängd boklöf, afbitna något nedom midten intill midtnerven, med den afskurna delen af bladskifvan hoprullad i strutform och hängande rätt nedåt, anträffades, men de i närheten växande frodiga björkarnas löf voro ej angripna. Det var uppenbart, att det späda boklöfvet var mera passande för djurets behof än björklöfvet. Jag påträffade snart ett par honor, sysselsatta med omsorgen för sin blifvande afföda, af hvilka den ena höll på att nedifrån tillsluta sin strut, efter verkställd äggläggning, under det att den andra höll på att med sitt skarpa snyte afskära en bladskifva. därvid börjande från midtnerven åt höger, på sätt HOLMGREN åskådliggjort å pag. 82 af sin handbok om nyttiga och skadliga insekter. Sedan hon afskurit bladskifvan å ömse sidor om midtnerven samt sidonerverna till höger och hoprullat den afskurna högra halfvan af bladskifvan i strutform, afskar hon äfven den vänstra sidans 3 sidonerver, hvilket snabbt verkställdes, men då störde jag operationen och tog med mig bägge djuren

jämte deras bladrollar till undersökning. Det befanns då, att bägge honorna gnagt hvar sitt hål genom bladskifvans öfversida in i cellväfnaden, där ägget befanns liggande på den först inrullade högra bladfliken, på sätt HOLMGREN beskrifvit å anförda stället, blott med den skillnad, att vifveln där å den bifogade figuren angripit ett alblad.

MERE OM GRACILIA MINUTA F. OG SITODREPA PANICEA. L.

Af Skolbestyrer AXEL C. ULLMANN, Kragerö.

Til hvad der fortælles i 1:ste Hefte af Entomologisk Tidsskrift, XIII Aargang, S. 53 om Fundet af *Gracilia minuta* F. paa Apotheket i Kalmar, kan jeg föie en supplerende Oplysning.

Her paa Skolen i Kragerö tog jeg den 10:de Juni 1882 en liden Træbuk. Den krøb paa Indersiden af en Vinduesrude, som oplyser en Trappegang, og viste sig at være et Hunexemplar af *Gracilia minuta*. Hvordan dette Dyr var kommen did, kunde dengang slet ikke forklares. Men et Par Aar efter löstes Gaaden. I et ubrugt Blækhush fandt jeg da Stumper af et Hudskelet, atter af et Exemplar af den samme Art. Blækhuset viste sig at höre til et Parti af saadanne, som, nedpackade i en stor Kurv, gjemtes i et Kot under Skoletrappen. Kottet faar sin Lysning fra samme Gangvindue, hvorpaa det levende Exemplar i sin Tid var bleven seet krybende. Dette Parti Blækhuse var införde fra et Glasverk i Holland i 1877.

Det synes mig klart, at det er Pilekvistene, hvoraf Kurven var flættet, som har afgivet Billerne. Det er ju noget, som oftere hænder, at Imagines af sydligere Arter udkryber af Træ, hvarmed de i Larve- eller Puppstilstand er indförte til os. Jeg har f. ex. engang af en Baadmodel af blöd kanadisk Gran, der kom hjem med et Skib fra England, faaet flere levende Exemplarer af *Lycus unipunctatus* HBST, (*canaliculatus* F.), der ellers ikke vides funden i Norge.